

LIETUVOS POLICIJOS GENERALINIS KOMISARAS

**ĮSAKYMAS
DĖL PRIVAČIŲ DETEKTYVŲ MOKYMO PROGRAMOS PATVIRTINIMO**

2015 m. gruodžio 31 d. Nr. 5-V-1222

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos privačios detektyvinės veiklos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 9 punktu:

1. T v i r t i n u Privačių detektyvų mokymo programą (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2016 m. sausio 1 d.
3. S k e l b i u įsakymą Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos interneto svetainėje.

Policijos generalinis komisaras

Linus Pernavas

PATVIRTINTA
Lietuvos policijos generalinio komisaro
2015 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 5-V-1222

1. Programa

1.1. Programos pavadinimas

Privačių detektyvų mokymo programa

1.2. Valstybinis kodas (jei yra)

Privačių detektyvų mokymo programa yra neformaliojo mokymo programa, todėl jai valstybinis kodas nesuteikiamas

1.3. Suteikiama teisė atlikti

Laikyti privataus detektyvo kvalifikacinį egzaminą

1.4. Reikalavimai asmenų amžiui, išsilavinimui, kvalifikacijai, darbo patirčiai

Reikalavimai asmeniui, siekiančiam tapti privačiu detektyvu, nustatyti Lietuvos Respublikos privačios detektyvinės veiklos įstatymo (toliau – Privačios detektyvinės veiklos įstatymas) 6 straipsnyje. Asmuo, siekiantis tapti privačiu detektyvu, privalo:

- 1) turėti ne žemesnį kaip aukštąjį koleginių teisės studijų krypties išsilavinimą;
- 2) turėti privačių detektyvų mokymo programos baigimo pažymėjimą arba dvejų metų veiklos teisėsaugos, teisėtvarkos ar žvalgybos institucijose profesinę patirtį;
- 3) išlaikyti privataus detektyvo kvalifikacinį egzaminą;
- 4) būti nepriekaištingos reputacijos (nepriekaištingos reputacijos sąlygos nustatytos Privačios detektyvinės veiklos įstatymo 8 straipsnyje).

Privačiu detektyvu negali būti asmuo, dirbantis teisėsaugos, teisėtvarkos ar žvalgybos institucijose (Privačios detektyvinės veiklos įstatymo 6 str. 2 d.)

Reikalavimai privataus detektyvo kvalifikacijai

Privati detektyvinė veikla – Privačios detektyvinės veiklos įstatyme nurodytos konsultacinės, tiriamosios, paieškos ir kitos paslaugos (toliau – detektyvinės paslaugos), teikiamos fiziniams ir juridiniams asmenims, siekiant padėti jiems teisėtai ginti savo teises ir laisves bei įgyvendinti teisėtus interesus.

Privataus detektyvo kvalifikacija – Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstama asmens turimų kompetencijų arba profesinės patirties ir turimų kompetencijų, reikalingų privačiai detektyvinei veiklai, visuma.

Privataus detektyvo kompetencija – gebėjimas tinkamai įgyvendinti privataus detektyvo teises ir pareigas, remiantis įgytų žinių, mokėjimų, įgūdžių ir vertybinių nuostatų visuma.

Privačių detektyvų kvalifikaciją vertina Privačių detektyvų kvalifikacijos vertinimo komisija, kurios sudėtį nustato ir darbo reglamentą tvirtina privačios detektyvinės veiklos

priežiūros institucija – Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos.

Atsižvelgiant į Privачios detektyvinės veiklos įstatyme nustatytus teisinius reikalavimus, lemiančius privачios detektyvinės veiklos ypatumus, šios veiklos tinkamam įgyvendinimui užtikrinti privatus detektyvas turėtų išmanyti svarbiausius šios veiklos aspektus: teisinius, organizacinius, informacinius, techninius, taktinius ir psichologinius.

Privачios detektyvinės veiklos pagrindą sudaro privatus detektyvo konsultacinės, tiriamosios ir paieškos paslaugos, t. y. informacinė ir komunikacinė veikla, todėl visų pirma privatus detektyvas turėtų žinoti privачioje detektyvinėje veikloje leistinus informacijos (duomenų) rinkimo (gavimo) būdus ir šaltinius, gebėti efektyviai naudotis šiuolaikinėmis informacinėmis technologijomis, rinkti, sisteminti, analizuoti, tvarkyti ir kritiškai vertinti informaciją, daryti logiškai teisingas išvadas, aiškiai reikšti mintis žodžiu ir raštu, žinoti ir gerbti žmogaus teises ir pagrindines laisves, bendraudamas su klientais ir kitais asmenimis laikytis teisėtumo ir etikos reikalavimų, racionaliai planuoti ir organizuoti savo veiklą, savarankiškai priimti sprendimus ir asmeniškai už juos atsakyti.

Privatus detektyvo kvalifikaciją sudaro šios kompetencijos:

- 1) Lietuvos teisinės ir institucinės sistemos išmanymas ir gebėjimas šias žinias tinkamai taikyti organizuojant privачią detektyvinę veiklą, įgyvendinant jos tikslus ir uždavinius;
- 2) privачios detektyvinės veiklos organizavimo ypatumų išmanymas ir gebėjimas šias žinias tinkamai taikyti organizuojant privачią detektyvinę veiklą;
- 3) informacijos, duomenų ir dokumentų valdymo privачioje detektyvinėje veikloje ypatumų išmanymas bei gebėjimas šias žinias tinkamai taikyti privачioje detektyvinėje veikloje;
- 4) techninių priemonių taikymo privачioje detektyvinėje veikloje galimybių ir ypatumų žinojimas ir gebėjimas šias žinias tinkamai taikyti sprendžiant privачios detektyvinės veiklos uždavinius;
- 5) privачios detektyvinės veiklos taktikos ypatumų išmanymas ir gebėjimas šias žinias tinkamai taikyti privачioje detektyvinėje veikloje;
- 6) privачios detektyvinės veiklos psichologijos ypatumų išmanymas ir gebėjimas šias žinias tinkamai taikyti privачioje detektyvinėje veikloje.

1.5. Mokymo trukmė

110 val.

1.6. Programos rengėjas

Lietuvos kriminalinės policijos biuro
Veiklos koordinavimo ir kontrolės valdybos
Veiklos planavimo ir organizavimo skyriaus
vyriausiasis tyrėjas Žilvinas Sideravičius

Programos apibūdinimas

2.1. Programos rengimo pagrindas

Privačios detektyvinės veiklos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytas reikalavimas privačiais detektyvais siekiantiems tapti asmenims, kurie neturi dvejų metų veiklos teisės saugos, teisėtvarkos ar žvalgybos institucijose profesinės patirties, turėti privačių detektyvų mokymo programos baigimo pažymėjimą.

Pagal Privačios detektyvinės veiklos įstatymo 5 straipsnio ir 27 straipsnio 1 dalies 9 punkto nuostatas, privačių detektyvų veiklos priežiūros institucijai – Policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos pavesta tvirtinti privačių detektyvų mokymo programą.

2.2. Programos tikslai

Suteikti asmenims, siekiantiems verstis privačia detektyvine veikla, privataus detektyvo kvalifikacijai įgyti reikalingas kompetencijas, leidžiančias tinkamai įgyvendinti privačių detektyvų teises ir pareigas.

2.3. Mokymosi pasiekimai

Eil. Nr.	Mokymosi pasiekimai
1.	Turi išmanyti:
1.1.	Lietuvos teisinės ir institucinės sistemos sandarą ir veikimo pagrindus, teisės aiškinimo ir taikymo principus, privačios detektyvinės veiklos teisėtumo sąlygas, privataus detektyvo teises, pareigas, teisinės atsakomybės formas ir kitas teises nuostatas, taikytinas organizuojant ir įgyvendinant privačią detektyvinę veiklą;
1.2.	privačios detektyvinės veiklos formas, jų organizavimo ypatumus, apskaitos ir atskaitomybės reikalavimus;
1.3.	informacijos, duomenų ir dokumentų valdymo privačioje detektyvinėje veikloje ypatumus (informacijos, duomenų ir dokumentų rinkimo, rengimo, teikimo, apskaitos, saugojimo ir kitokio tvarkymo teisinius reikalavimus bei organizacinius, techninius ir taktinius ypatumus);
1.4.	techninių priemonių naudojimo privačioje detektyvinėje veikloje galimybes ir ypatumus sprendžiant įvairius privačios detektyvinės veiklos uždavinius;
1.5.	privataus detektyvo veiklos taktiką teikiant atskiras detektyvines paslaugas (ieškant asmenų ar kitų objektų, stebint, apžiūrint objektus, bendraujant su asmenimis bei kitais būdais renkant informaciją ir ją vertinant);
1.6.	privačios detektyvinės veiklos psichologijos ypatumus (privataus detektyvo pažintinės veiklos ir bendravimo su įvairių kategorijų asmenimis, melo atpažinimo ir prevencijos, konfliktų ir streso valdymo psichologinius ypatumus).
2.	Turi mokėti:
2.1.	tinkamai taikyti teises žinias privataus detektyvo teisėms ir pareigoms įgyvendinti;
2.2.	savarankiškai racionaliai planuoti ir organizuoti privataus detektyvo veiklą;
2.3.	tinkamai rinkti, rengti, saugoti ir kitaip tvarkyti informaciją, duomenis ir dokumentus, susijusius su privačia detektyvine veikla;
2.4.	tinkamai naudotis techninėmis priemonėmis sprendžiant įvairius privačios detektyvinės veiklos uždavinius, nepažeidžiant teisėtumo reikalavimų;
2.5.	taikyti profesinės taktikos žinias teikiant detektyvines paslaugas;

2.6.	taikyti profesinės psichologijos žinias teikiant detektyvines paslaugas.

2. Išsamus mokymo planas (mokymo temos išdėstomos eilės tvarka, nurodant teorijai ir praktiniam mokymui skirtas valandas)

Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Valandų skaičius	
		teorijai	praktiniam mokymui
1.	Privačios detektyvinės veiklos bendrieji teisiniai pagrindai	15	0
1.1.	Privačios detektyvinės veiklos teisinė samprata. Teisės aktai, reglamentuojantys privačią detektyvinę veiklą. Teisės aiškinimo ir taikymo pagrindai. Privačios detektyvinės veiklos teisiniai principai.	1	0
1.2.	Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsauga privačioje detektyvinėje veikloje.	1	0
1.3.	Privataus detektyvo teisinis statusas. Asmens nepriekaištingos reputacijos sąvoka ir turinys. Privataus detektyvo teisės ir pareigos. Draudimai, taikomi privačiam detektyvui.	1	0
1.4.	Privataus detektyvo kvalifikacijos samprata. Privataus detektyvo kvalifikacijos suteikimo tvarka. Privataus detektyvo kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo, galiojimo laikino sustabdymo ir galiojimo laikino sustabdymo panaikinimo pagrindai ir tvarka.	1	0
1.5.	Privataus detektyvo veiklos pažymėjimo išdavimo, galiojimo laikino sustabdymo ir galiojimo laikino sustabdymo panaikinimo pagrindai ir tvarka. Ginčų su priežiūros institucija sprendimas.	1	0
1.6.	Bendrieji detektyvinių paslaugų teisiniai pagrindai. Detektyvinių paslaugų teikimo sutarties sąvoka. Reikalavimai, taikomi detektyvinių paslaugų teikimo sutarčiai, jos forma ir turinys.	1	0
1.7.	Lietuvos Respublikos institucijos ir jų išimtinės kompetencijos, kurias draudžiama pažeisti privačiam detektyvui.	1	0
1.8.	Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos subjektai, jų funkcijos ir išimtinės kompetencijos. Privataus detektyvo veiklos ribos kriminalinės žvalgybos subjektų išimtinių kompetencijų požiūriu.	1	0
1.9.	Lietuvos Respublikos ikiteisminio tyrimo subjektai, jų funkcijos ir išimtinės kompetencijos. Privataus detektyvo veiklos ribos ikiteisminio tyrimo subjektų išimtinių kompetencijų požiūriu.	1	0
1.10.	Lietuvos Respublikos žvalgybos subjektai, jų funkcijos ir išimtinės kompetencijos. Privataus detektyvo veiklos ribos žvalgybos subjektų išimtinių kompetencijų požiūriu.	1	0
1.11.	Privataus detektyvo bendradarbiavimas su advokatu	1	0
1.12.	Privataus detektyvo bendradarbiavimas su antstoliu	1	0
1.13.	Privataus detektyvo bendradarbiavimas su kitomis Lietuvos Respublikos institucijomis (teisiniai pagrindai ir formos)	1	0
1.14.	Privataus detektyvo teisinės atsakomybės rūšys (formos) ir sąlygos jai atsirasti. Aplinkybės, šalinančios privataus detektyvo teisinę atsakomybę. Būtinoji gintis. Būtinasis reikalingumas. Asmens, padariusio nusikalstamą veiką, sulaikymas.	1	0

1.15.	Profesinės civilinės atsakomybės draudimas privataus detektyvo veikloje	1	0
2.	Privačios detektyvinės veiklos organizavimas	5	3
2.1.	Privačių detektyvų veiklos formos. Individualios privačios detektyvinės veiklos sąvoka ir organizavimo ypatumai. Privačių detektyvų grupės sąvoka, jos sudarymo ir veiklos sąlygos. Privačių detektyvų bendrijos sąvoka, steigimo tvarka, valdymo ypatumai ir veiklos sąlygos.	1	2
2.2.	Darbuotojų, neturinčių teisės vykdyti privataus detektyvo veiklos, samdos organizuojant privačią detektyvinę veiklą sąlygos ir tvarka.	1	0
2.3.	Reikalavimai, taikomi privataus detektyvo darbo vietai. Techniniai reikalavimai. Higienos reikalavimai. Ergonominiai reikalavimai.	1	0
2.4.	Privačios detektyvinės veiklos apskaitos ir atskaitomybės rūšys (formos) ir tvarka. Dokumentų apskaita. Būhalterinė apskaita. Finansinė atskaitomybė. Atskaitomybė privačios detektyvinės veiklos priežiūros institucijai.	1	1
2.5.	Privačios detektyvinės veiklos reklama, jos formos ir teisėtumo sąlygos.	1	0
3.	Informacijos, duomenų ir dokumentų valdymas privačioje detektyvinėje veikloje	4	5
3.1.	Informacijos, duomenų ir dokumento samprata. Informacijos, duomenų ir dokumentų rūšys, rinkimo būdai ir šaltiniai privačioje detektyvinėje veikloje.	1	2
3.2.	Informacijos, duomenų ir dokumentų rengimo, teikimo, saugojimo ir kitokio tvarkymo privačioje detektyvinėje veikloje teisiniai, organizaciniai ir techniniai aspektai.	1	1
3.3.	Informacijos analizės, sisteminimo ir vertinimo metodai.	1	2
3.4.	Konfidencialumo principas ir jo taikymas privačioje detektyvinėje veikloje. Paslapties sąvoka ir rūšys. Valstybės paslaptis. Tarnybos paslaptis. Profesinė paslaptis. Komercinė paslaptis. Gamybės paslaptis. Banko paslaptis. Privataus gyvenimo paslaptis. Paslapčių teisinė apsauga. Privataus detektyvo darbo su paslaptį sudarančia informacija pagrindai.	1	0
4.	Techninės priemonės privačioje detektyvinėje veikloje	4	8
4.1.	Techninių priemonių sąvoka ir rūšys. Techninių priemonių taikymo privačioje detektyvinėje veikloje galimybės. Techninės priemonės, kurias naudoti draudžiama. Draudžiami techninių priemonių naudojimo atvejai ir būdai. Objektai, kurių atžvilgiu ir kuriuose draudžiama naudoti technines priemones.	1	1
4.2.	Atskirų techninių priemonių teisėto taikymo tipinėse privačios detektyvinės veiklos situacijose kriterijai ir ypatumai.	1	2
4.3.	Techninės priemonės pėdsakams ir kitiems materialiams objektams surasti, užfiksuoti, paimti, ištirti ir išsaugoti, jų teisėto taikymo sąlygos ir tvarka. Specialių (ekspertinių) mokslo ir technikos žinių panaudojimo privačioje detektyvinėje veikloje galimybės.	1	3
4.4.	Priemonės kliento techniniam ir informaciniam saugumui	1	2

	užtikrinti, jų rūšys ir teisėto naudojimo sąlygos.		
5.	Privačios detektyvinės veiklos taktika	5	13
5.1.	Taktikos ir taktinio būdo samprata. Taktinių būdų rūšys. Privataus detektyvo veiksmų (elgesio) taktika tipinėse privačios detektyvinės veiklos situacijose.	1	3
5.2.	Privataus detektyvo veiklos planavimo pagrindai. Planavimo principai. Planų rūšys ir sudarymo būdai.	1	1
5.3.	Stebėjimo taktika.	1	3
5.4.	Apklaustos taktika.	1	3
5.5.	Apžiūros taktika.	1	3
6.	Privačios detektyvinės veiklos psichologija	7	11
6.1.	Psichologiniai privačios detektyvinės veiklos ypatumai. Privataus detektyvo asmenybė. Privataus detektyvo profesinių gebėjimų lavinimo psichologiniai aspektai.	1	1
6.2.	Pažinimo psichologija privataus detektyvo veikloje.	1	2
6.3.	Privataus detektyvo bendravimo tipinėse privačios detektyvinės veiklos situacijose psichologiniai ypatumai.	1	2
6.4.	Konflikto sąvoka. Pozicijų ir interesų samprata konfliktinėje situacijoje. Konfliktų rūšys ir priežastys. Konfliktų sprendimo formos. Konfliktų prevencija. Tiksliausias reagavimo būdo (vengimo, prisitaikymo, kompromiso, konkurencijos ar bendradarbiavimo) pasirinkimas konfliktinėje situacijoje.	2	3
6.5.	Streso samprata. Stresoriai ir jų poveikis žmogui. Streso valdymo metodai.	1	1
6.6.	Melo samprata ir rūšys. Melo aptikimo ir prevencijos metodai.	1	2
7.	Atskirų detektyvinių paslaugų teikimas	15	15
7.1.	Dingusių ar įstatymų nustatyta tvarka pripažintų nežinia kur esančiais asmenų paieška, dingimo aplinkybių tyrimas, informacijos apie galimą jų buvimo vietą rinkimas.	1	1
7.2.	Tėvų (įtėvių), globėjų ar rūpintojų prašymu informacijos apie nepilnamečių vaikų (įvaikių), neveiksnių tam tikroje srityje ir ribotai veiksnų tam tikroje srityje asmenų, kuriems įstatymų nustatyta tvarka nustatyta globa ar rūpyba, elgesį ir juos supančią aplinką rinkimas ir tyrimas.	1	1
7.3.1.	Informacijos, reikalingos baudžiamajam procesui, rinkimas ir tyrimas.	1	1
7.3.2.	Informacijos, reikalingos civiliniams ginčams nagrinėti, rinkimas ir tyrimas.	1	1
7.3.3.	Informacijos, reikalingos darbo ginčams nagrinėti, rinkimas ir tyrimas.	1	1
7.3.4.	Informacijos, reikalingos iš draudimo sutarčių kylantiems ginčams nagrinėti, rinkimas ir tyrimas.	1	1
7.3.5.	Informacijos, reikalingos administracinės teisenos byloms nagrinėti, rinkimas ir tyrimas.	1	1
7.4.	Kliento kilmės, giminystės ryšių, biografijos ir kitų duomenų apie klientą rinkimas ir tyrimas.	1	1
7.5.	Kliento komercinės, gamybinės ir (ar) profesinės paslapčių apsaugos užtikrinimas, techninio saugumo užtikrinimas savininko (teisėto valdytojo) patalpose, transporto priemonėse ar	1	1

	kitose kliento teisėtai valdomose vietose, taip pat elektroniniuose informacijos saugojimo ir elektroninių ryšių įrenginiuose, apsaugos nuo neteisėto informacijos rinkimo techninėmis priemonėmis užtikrinimas.		
7.6.	Iš kliento pavogto, dingusio, iššvaistyto ar kitu būdu prarasto turto ar nuosavybės teisės į tą turtą patvirtinančio dokumento, ar su turtu susijusios kitokios informacijos paieška.	1	1
7.7.	Konfidencialumo reikalaujančių susitikimų rengimas.	1	1
7.8.	Konsultavimas kitais privačios detektyvinės veiklos klausimais.	1	1
7.9.	Asmenų patikimumo ir mokumo įvertinimas.	1	1
7.10.	Duomenų dėl nesąžiningos konkurencijos ar komercinės ūkinės veiklos rinkimas.	1	1
7.11.	Skolininkų ir jų turto paieška.	1	1
Iš viso		55	55

3. Reikalavimai mokytojams (išsilavinimas, kvalifikacija, darbo patirtis)

Mokymo įstaigos darbuotojai, tiesiogiai atsakingi už privačių detektyvų mokymą, turi turėti:

- ne žemesnį kaip aukštąjį išsilavinimą mokant teorijos;
- ne žemesnį kaip aukštąjį koleginių išsilavinimą ir ne mažiau kaip 3 metų veiklos teisės saugos, teisėtvarkos ar žvalgybos institucijose profesinę patirtį mokant praktiškai;
- pedagogo kvalifikaciją arba Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka būti išklausę pedagoginių ir psichologinių žinių kursą.

4. Reikalavimai metodiniams ir materialiesiems ištekliams

- Organizuodama teorinius mokymus, mokymo įstaiga privalo turėti:
- mokymo patalpą (auditoriją, mokymo kabinetą ar pan.);
  - kompiuterinę įrangą;
  - vaizdo projektorius;
  - rašymo lentą;
  - vaizdines mokymo priemones, atitinkančias mokymo programos temas (skaidres, plakatus, vaizdo įrašus ar pan.);
  - specialiąją literatūrą ar kitokią metodinę mokymo medžiagą;
  - dalijamąją medžiagą (testus ir uždavinius);
  - Lietuvos Respublikos teisės aktus, taikytinus privačioje detektyvinėje veikloje.
- Organizuodama mokymus nuotoliniu būdu, mokymo įstaiga privalo turėti:
- kompiuterizuotą darbo vietą, turinčią prieigą prie interneto;
  - virtualiąją mokymosi aplinką;
  - spausdintuvą.
- Rekomenduojamos priemonės praktiniam mokymui:
- vaizdo stebėjimo priemonės (žiūronai, vaizdo stebėjimo įranga);
  - garso ir vaizdo fiksavimo priemonės (diktofonas, fotoaparatas, vaizdo (filmavimo) kamera);
  - dokumentų formos (detektyvinių paslaugų teikimo sutarties, prašymo pateikti informaciją, duomenis ar dokumentus, asmenų rašytinio sutikimo dėl apklausos, apžiūros, kt.)
  - pėdsakų aptikimo, fiksavimo, paėmimo, tyrimo ir saugojimo priemonės (detektyvo

įrankių komplektai);

- techninio saugumo užtikrinimo priemonės (detektoriai);
- kompiuterizuota darbo vieta, turinti prieigą prie interneto;
- kitos priemonės (pagal poreikį).

5. Baigiamasis mokymosi pasiekimų vertinimas (vertinimo būdai, trukmė)

Asmenims, baigusiems mokymus pagal šią programą, išduodamas šiuos mokymus organizavusios mokymo įstaigos nustatytos formos Privačių detektyvų mokymo programos baigimo pažymėjimas.

Asmenų, turinčių Privačių detektyvų mokymo programos baigimo pažymėjimą (arba ne mažiau kaip dvejų metų veiklos teisės saugos, teisėtvarkos ar žvalgybos institucijose profesinę patirtį) ir atitinkančių kitus reikalavimus, nurodytus Privačios detektyvinės veiklos įstatymo 6 straipsnyje, kvalifikacinį egzaminą organizuoja ir kvalifikaciją vertina Privačių detektyvų kvalifikacijos vertinimo komisija. Privataus detektyvo kvalifikacinis egzaminas organizuojamas, laikomas ir vertinamas vadovaujantis privačios detektyvinės veiklos priežiūros institucijos patvirtintais Privačių detektyvų kvalifikacijos vertinimo komisijos darbo reglamentu ir Privačių detektyvų kvalifikacinio egzamino organizavimo, laikymo ir vertinimo taisyklėmis.

6. Rekomenduojamos literatūros sąrašas

6.1. Teisės aktai

Lietuvos Respublikos Konstitucija
 Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija
 Lietuvos Respublikos privačios detektyvinės veiklos įstatymas
 Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas
 Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymas
 Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymas
 Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas
 Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksas
 Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas
 Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
 Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas
 Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksas
 (Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas)
 Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
 Lietuvos Respublikos darbo kodeksas
 Lietuvos Respublikos žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo įstatymas
 Lietuvos Respublikos smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymas
 Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2009 m. kovo 20 d. įsakymas Nr. 1R-88 „Dėl Smurtinių nusikaltimų, dėl kurių padaryta žala kompensuojama, sąrašo patvirtinimo“
 Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2009 m. kovo 25 d. įsakymas Nr. 1R-90 „Dėl Pažymos dėl žalos neišieškojimo dėl objektyvių priežasčių formos patvirtinimo“
 Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymas
 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 28 d. nutarimas Nr. IX-907 „Dėl

Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ (2012 m. birželio 26 d. nutarimo Nr. XI-2131 red.)   Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymas   Lietuvos Respublikos antstolių įstatymas   Lietuvos Respublikos finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymas   Lietuvos Respublikos policijos įstatymas   Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymas   Lietuvos Respublikos muitinės įstatymas   Lietuvos Respublikos teismų įstatymas   Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas   Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas   Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymas   Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymas   Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymas   Lietuvos Respublikos reklamos įstatymas   Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas   Lietuvos Respublikos kontroliuojančiųjų investicinių bendrovių įstatymas   Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymas   Lietuvos Respublikos įsakomųjų ir paprastųjų vekselių įstatymas   Lietuvos Respublikos čekių įstatymas   Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymas   Lietuvos Respublikos atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymas   Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymas   Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymas   Lietuvos Respublikos Europos kooperatinių bendrovių įstatymas   Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymas   Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas   Lietuvos Respublikos individualių įmonių įstatymas   Lietuvos Respublikos žemės ūkio bendrovių įstatymas   Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymas   Lietuvos Respublikos ūkinių bendrijų įstatymas   Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymas   Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas   Lietuvos Respublikos bankų įstatymas   Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas   Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymas   Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymas   Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas   Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymas   Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas   Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas   Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymas   Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas   Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas   Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymas   Lietuvos policijos generalinio komisaro 2015 m. vasario 2 d. įsakymas Nr. 5-V-101 „Dėl Informacijos, reikalingos kibernetiniams incidentams, galimai turintiems nusikalstamos veikos požymių, užkardyti ir tirti, pateikimo, policijos nurodymų vykdymo bei kibernetinių incidentų

tyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

Lietuvos Respublikos gyventojų registro įstatymas

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimas Nr. 1495 „Dėl Lietuvos Respublikos gyventojų registro nuostatų patvirtinimo“

Gyventojų registro tarnybos direktoriaus 2015 m. kovo 31 d. įsakymas Nr. 4R-24 „Dėl Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenų teikimo taisyklių patvirtinimo“

Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro įstatymas

Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 17 d. nutarimas Nr. 968 „Dėl Užsieniečių registro reorganizavimo ir Užsieniečių registro nuostatų patvirtinimo“

Lietuvos Respublikos sutarčių registro įstatymas

Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas

Lietuvos Respublikos turto arešto aktų registro įstatymas

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 5 d. nutarimas Nr. 314 „Dėl Turto arešto aktų registro nuostatų patvirtinimo“

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. birželio 29 d. įsakymas Nr. 1R-178 „Dėl Turto arešto aktų registro objektų registravimo ir duomenų teikimo taisyklių patvirtinimo“

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymas

Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymas

Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas

Lietuvos Respublikos patentų įstatymas

Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas

Lietuvos Respublikos dizaino įstatymas

Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. balandžio 18 d. nutarimas Nr. 435 „Dėl Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro nuostatų patvirtinimo“

Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2012 m. rugpjūčio 10 d. įsakymas Nr. 5V-67 „Dėl Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro objektų registravimo ir duomenų teikimo taisyklių patvirtinimo“

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimas Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro įsteigimo ir Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 18 d. nutarimas Nr. 1246 „Dėl Lietuvos Respublikos hipotekos registro nuostatų patvirtinimo“

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. birželio 29 d. įsakymas Nr. 1R-179 „Dėl Lietuvos Respublikos hipotekos registro objektų registravimo ir duomenų teikimo taisyklių patvirtinimo“

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. V-1109 „Dėl Asmenų, kurie kreipiasi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas, stebėsenos informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“

6.2. Teismų praktika

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktikos dokumentai (nutarimai, išvados, sprendimai) ir kita informacija internete adresu www.lrkt.lt.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika (šaltiniai – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo biuletenis „Teismų praktika“, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo interneto svetainė www.lat.litlex.lt).

Administracinių teismų praktika (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo interneto svetainė www.lvat.lt).

6.3. Teisinė literatūra

- Birštonas R., Matulevičienė N. J., Klimkevičienė D. Intelektinės nuosavybės teisė. Registrų centras, 2010.
- Bučiūnas G. Slaptas sekimas: teisinis reglamentavimas ir praktiniai aspektai. Registrų centras, 2012
- Dambrauskienė G., Marcijonas A. ir kiti. Lietuvos teisės pagrindai. Vilnius, 2004.
- Danišauskas G. Teisės saugos institucijos. Vilnius: Justitia, 2013.
- Drakšas R. Baudžiamoji atsakomybė ir jos realizavimo formos. Monografija. Justitia, 2008.
- Driukas A., Valančius V. Civilinis procesas: teorija ir praktika. I tomas. Vilnius, 2005.
- Driukas A., Valančius V. Civilinis procesas: teorija ir praktika. II tomas. Vilnius, 2006.
- Driukas A., Valančius V. Civilinis procesas: teorija ir praktika. III tomas. Vilnius, 2007.
- Driukas A., Valančius V. Civilinis procesas: teorija ir praktika. IV tomas. Vilnius, 2009.
- Fedosiukas O., Gruodytė E., Gutauskas A. ir kiti. Lietuvos baudžiamoji teisė. Specialioji dalis. Pirmoji knyga. Justitia, 2013.
- Laužikas E., Mikelėnas V., Nekrošius V. Civilinio proceso teisė. I tomas. Vilnius, 2005.
- Laužikas E., Mikelėnas V., Nekrošius V. Civilinio proceso teisė. II tomas. Vilnius, 2005.
- Laužikas E., Driukas A., Jokūbauskas Č., Nekrošius V., Ramelis K., Valančius V. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso komentaras. I tomas (I dalis. Bendrosios nuostatos). Vilnius, 2004.
- Laužikas E., Driukas A., Jokūbauskas Č., Nekrošius V., Ramelis K., Valančius V. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso komentaras. II tomas (II–III dalys). Vilnius, 2005.
- Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Pirmoji knyga. Bendrosios nuostatos. Vilnius, 2001.
- Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Antroji knyga. Asmenys. Vilnius, 2002.
- Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Trečioji knyga. Šeimos teisė. Vilnius, 2002.
- Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Ketvirtoji knyga. Daiktinė teisė. XI skyrius Hipoteka. Justitia, 2013.
- Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Šeštoji knyga. Prievolių teisė. Vilnius, 2002.
- Meškauskaitė L. Teisė į privatų gyvenimą (monografija). Vilnius: VĮ Registrų centras, 2015.
- Mikelėnas V. Civilinė teisė. Bendroji dalis. Vilnius, 2009.
- Mikelėnas V. Prievolių teisė. Pirmoji dalis (serija „Naujasis Civilinis kodeksas“). Vilnius, 2002.
- Mikelėnienė D., Mikelėnas V. Teismo procesas: teisės aiškinimo ir taikymo aspektai. Vilnius, 1999.
- Piesliakas V. Lietuvos baudžiamoji teisė. Pirmoji knyga. Baudžiamasis įstatymas ir baudžiamosios atsakomybės pagrindai. Vilnius: Justitia, 2006.
- Piesliakas V. Lietuvos baudžiamoji teisė. Antroji knyga. Vilnius, 2008.
- Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso komentaras. I tomas (Bendroji dalis 1–98 straipsniai). Vilnius, 2004.
- Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso komentaras. Specialioji dalis (99–212 straipsniai), II tomas, 1 dalis. Vilnius, 2009.
- Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso komentaras. Specialioji dalis (213–330 straipsniai), II tomas, 2 dalis. Vilnius, 2010.

6.4. Kita literatūra

Lietuvių kalba:

Allan Pease, Barbara Pease. Kūno kalbos vadovas. „Alma littera“, 2012.

Almonaitienė J., Antinienė D., Lekavičienė R., Vasiliauskaitė Z. Bendravimo psichologija šiuolaikiškai. „Alma littera“, 2013.

Connirae Andreas, Steve Andreas. Protas turi širdį: neurolingvistinis programavimas. forSMART, 2013.

David H. Maister, Charles H. Green, Robert M. Galford. Patikimas patarėjas. Kaip išlaikyti klientus ir daryti įtaką žmonėms. „Metodika“, 2012.

David G. Myers. Psichologija. Poligrafijos ir informatikos leidykla, 2008.

Henrik Fexeus. Elkis taip, kaip aš noriu. Knyga apie įtaką ir įtaką. „Alma littera“, 2013.

Henrik Fexeus. Nuostabus protas. Išsamus asmenybės tobulinimo kursas. „Alma littera“, 2013.

James Borg. Įtikinimo menas: kaip daryti įtaką žmonėms. „Tyto alba“, 2013.

Joe Navarro, Marvin Karlins. Kūno kalba. FTB agento patarimai, kaip greitai perprasti žmones. „Alma littera“, 2013.

Kudirka R. Kalėjimo, kriminalinio ir narkomanų žargono žodynas. 2-asis pataisytas ir papildytas leidimas. „Kitos knygos“, 2014.

Mikael Krogerus, Roman Tschappeler. Sprendimų knyga. Penkiasdešimt strateginio mąstymo modelių. VAUMA – mokymų agentūra, 2013.

Paul Ekman. Žinau, kad meluoji. Melo psichologija santuokoje, versle ir politikoje. „Aukso pieva“, 2012.

Anglų kalba:

Lajoie, J. M. Learn How to Become a Private Investigator in a 6 Billion Dollar Industry. Boston, MA, 2000.

Perron, B.A. Uncovering Reasonable Doubt: The Component Method – A Comprehensive Guide for the Criminal Defense Investigator, Morris Publishing, Kearney, NE, 1998.

Rory J. McMahon. Practical Handbook for Private Investigators. United States: CRC Press, 2001.

Chambers, Ch. The Private Investigator's Handbook. United States, 2005